SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VIII kadencja

Druk nr 3191

SPRAWOZDANIE

KOMISJI KULTURY I ŚRODKÓW PRZEKAZU

o poselskim projekcie uchwały w sprawie upamiętnienia 145. rocznicy urodzin Wincentego Witosa (druk nr 3182).

Marszałek Sejmu, zgodnie z art. 37 ust. 1 i art. 40 ust. 1 regulaminu Sejmu – po zasięgnięciu opinii Prezydium Sejmu - skierował w dniu 30 stycznia 2019 r. powyższy projekt uchwały do Komisji Kultury i Środków Przekazu do pierwszego czytania.

Komisja Kultury i Środków Przekazu po przeprowadzeniu pierwszego czytania oraz rozpatrzeniu tego projektu uchwały na posiedzeniu w dniu 31 stycznia 2019 r.

wnosi:

W y s o k i S e j m uchwalić raczy załączony projekt uchwały.

Warszawa, dnia 31 stycznia 2019 r.

Sprawozdawca

/-/ Małgorzata Kidawa-Błońska

Przewodnicząca Komisji

/-/ Elżbieta Kruk

Projekt

UCHWAŁA

SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia ..... 2019 r.

w sprawie upamiętnienia 145. rocznicy urodzin Wincentego Witosa

Wincenty Witos, jeden z najwybitniejszych polskich polityków i znakomity przywódca ruchu ludowego, urodził się 21 stycznia 1874 roku w Wierzchosławicach koło Tarnowa. Był rolnikiem, posłem na Sejm – zarówno galicyjski w okresie rozbiorowym, jak i w Polsce Niepodległej. Od wczesnej młodości działał w Stronnictwie Ludowym, a także w Polskim Stronnictwie Ludowym „Piast", którego był najwybitniejszym przywódcą przez wieloletni okres aktywności politycznej.

Wincenty Witos jest jednym z niekwestionowanych Ojców Niepodległości Polski odrodzonej po 123 latach zaborów w listopadzie 1918 roku. Odzyskanie niepodległości wiązał przede wszystkim z państwami Ententy. Galicyjski Sejm Krajowy ogłosił w 1917 roku deklarację o dążeniu do utworzenia suwerennej Polski. Głównym autorem tej deklaracji był Wincenty Witos. 28 października 1918 roku został on przewodniczącym Polskiej Komisji Likwidacyjnej, będącej de facto polskim rządem na terenie Galicji Zachodniej. Komisja ta podporządkowała się rządowi w Warszawie, powstałemu 11 listopada 1918 roku po kapitulacji państw centralnych.

Wincenty Witos aktywnie włączył się w działania mające na celu odbudowę państwa, obronę jego granic i unifikację. Stanowiło to gigantyczne zadanie, mające przekreślić zbrodnię rozbiorów i ostatecznie doprowadzić do połączenia oderwanych dzielnic, zjednoczenia wszystkich warstw i klas społecznych we wspólnej pracy na rzecz zmartwychwstającej Polski.

Szczególnie istotna była rola Witosa w mobilizowaniu chłopów do udziału w obronie zagrożonych granic, a także samej niepodległości w wojnie z Rosją sowiecką w 1920 roku. Wincenty Witos stanął na czele Rządu Obrony Narodowej oraz wszedł do Rady Obrony Państwa. Wzywał chłopów do skupienia się wokół władz odrodzonej Polski i obrony niepodległości kraju, odrzucenia bolszewickiej propagandy i walki o przyszłość narodu i państwa polskiego.

Wincenty Witos pełnił funkcję premiera jeszcze dwukrotnie: w 1923 i 1926 roku, przyczyniając się do stabilizacji gospodarczej i społecznej Polski. Zawsze

nazywał Ojczyznę wspólnym domem i wzywał do pracy na Jej rzecz. W kwestiach gospodarczych był przeciwny zadłużaniu państwa, mówiąc, że jak się pożyczyło, to trzeba oddać, a jak się chce oddać, to trzeba mieć; co było podstawą reform ekonomicznych.

Gabinet Wincentego Witosa został obalony w wyniku krwawego zamachu wojskowego Józefa Piłsudskiego, w którym śmierć poniosło kilkaset osób. Witos wraz z działaczami demokratycznej opozycji został skazany w politycznym procesie brzeskim, był poniżany i szykanowany w więzieniu. Po jego opuszczeniu udał się na emigrację do Czechosłowacji, skąd po wkroczeniu wojsk niemieckich wrócił do Polski i nawoływał do obrony Ojczyzny. W czasie okupacji był więziony przez Niemców. Zwolniony ze względu na stan zdrowia ukrywał się. Odmówił jakiejkolwiek współpracy z okupantem, nie podjął również kooperacji z władzami PKWN.

Wincenty Witos zmarł 31 października 1945 roku jako honorowy prezes Polskiego Stronnictwa Ludowego.

Wincenty Witos był wybitnym samorządowcem, parlamentarzystą i państwowcem. Niepodległość państwa polskiego, jego bezpieczeństwo i rozwój stanowiły dla niego najważniejszy cel. Na Jego pomniku w Warszawie znajdują się niezwykłe słowa: „a Polska ma trwać wiecznie". I trwa.

Sejm Rzeczypospolitej Polskiej stwierdza, że Wincenty Witos dobrze przysłużył się Ojczyźnie i oddaje mu hołd w 145. rocznicę Jego urodzin.